

POSTANOWIENIE

Dnia 8 marca 2016 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu Wydział XI Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR Anna Małecka

Protokolant: Maryna Adamska

po rozpoznaniu w dniu 26 lutego 2016 r. we Wrocławiu
na rozprawie

w sprawie z wniosku M. K.
przy udziale P. K. (1)

o podział majątku wspólnego

postanawia:

I. ustalić, że w skład majątku wspólnego wnioskodawczyni M. K. i uczestnika P. K. (1) wchodzi:

1. własność lokalu mieszkalnego numer (...) położonego we W. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Krzyków we Wrocławiu prowadzi księgę wieczystą numer (...) o wartości 250.000 zł (dwieście pięćdziesiąt tysięcy złotych),
2. wynoszący (...) udział w prawie własności lokalu niemieszkalnego położonego we W. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Krzyków we Wrocławiu prowadzi księgę wieczystą numer (...) o wartości 30.000 zł (trzydzieści tysięcy złotych),
3. meble kuchenne o wartości 1.000 zł (jednego tysiąca złotych),
4. kuchenka mikrofalowa o wartości 200 zł (dwieście złotych),
5. czajnik o wartości 100 zł (sto złotych),
6. lodówka marki Polar o wartości 800 zł (osiemset złotych),
7. płyta kuchenna marki Whirpool o wartości 1.200 zł (jeden tysiąc dwieście złotych),
8. kuchenka marki Bosh o wartości 600 zł (sześćset złotych),
9. stół i krzesła o wartości 200 zł (dwieście złotych),
10. talerze, sztuce i garnki o wartości 500 zł (pięćset złotych),
11. mikser o wartości 30 zł (trzydzieści złotych),
12. pralka o wartości 1.000 zł (jeden tysiąc złotych),
13. armatura sanitarna o wartości 4.000 zł (cztery tysiące złotych),
14. lustro łazienkowe o wartości 100 zł (sto złotych),

15. dywanik o wartości 100 zł (sto złotych),
16. kosz na bieliznę o wartości 100 zł (sto złotych),
17. ręczniki o wartości 100 zł (sto złotych),
18. zasłanki łazienkowe o wartości 100 zł (sto złotych),
19. meble pokojowe o wartości 1.600 zł (jeden tysiąc sześćset złotych),
20. dywan jasnobrązowy o wartości 350 zł (trzysta pięćdziesiąt złotych),
21. wersalka o wartości 1.200 zł (jeden tysiąc dwieście złotych),
22. telewizor o wartości 1.000 zł (jeden tysiąc złotych),
23. firany o wartości 150 zł (sto pięćdziesiąt złotych),
24. zasłony o wartości 150 zł (sto pięćdziesiąt złotych),
25. komputer o wartości 1.000 zł (jeden tysiąc złotych),
26. ozdoby choinkowe o wartości 100 zł (sto złotych),
27. choinka o wartości 100 zł (sto złotych),
28. dywan w samochodziki o wartości 200 zł (dwieście złotych),
29. żyrandol w przedpokoju o wartości 100 zł (sto złotych),
30. szafka na buty o wartości 100 zł (sto złotych),
31. dywanik w przedpokoju o wartości 100 zł (sto złotych),
32. lustro w przedpokoju o wartości 80 zł (osiemdziesiąt złotych)
33. odkurzacz o wartości 200 zł (dwieście złotych),
34. żelazko o wartości 150 zł (sto pięćdziesiąt złotych),
35. deska do prasowania o wartości 80 zł (osiemdziesiąt złotych),
36. szafka z lustrem i wieszakami w przedpokoju o wartości 100 zł (sto złotych),
37. aparat fotograficzny Nikon o wartości 300 zł (trzysta złotych),
38. lampa stojąca biała o wartości 50 zł (pięćdziesiąt złotych),
39. komoda czterozufladowa dziecięca o wartości 150 zł (sto pięćdziesiąt złotych),
40. dwa żyrandole kuchenne o wartości 100 zł (sto złotych)

to jest przedmioty o łącznej wartości 297.490,00 zł (dwieście dziewięćdziesiąt siedem tysięcy czterysta dziewięćdziesiąt złotych);

II. ustalić, że udziały wnioskodawczyni M. K. i uczestnika P. K. (1) w majątku wspólnym są równe;

III. dokonać podziału majątku wspólnego wnioskodawczyni M. K. i uczestnika P. K. (2) w ten sposób, że przyznać uczestnikowi P. K. (1) przedmioty majątkowe szczegółowo opisane w punkcie I postanowienia o wartości 297.490,00 zł (dwieście dziewięćdziesiąt siedem tysięcy czterysta dziewięćdziesiąt złotych);

IV. zasądzić od uczestnika P. K. (1) na rzecz wnioskodawczyni M. K. kwotę 148.745 zł (sto czterdzieści osiem tysięcy siedemset czterdzieści pięć złotych) tytułem spłaty, płatne w terminie 1 roku od dnia uprawomocnienia się orzeczenia;

V. ustalić, że uczestnik P. K. (1) poczynił nakład z majątku osobistego na majątek wspólny w kwocie 262.000 zł (dwieście sześćdziesiąt dwa tysiące złotych);

VI. zasądzić od wnioskodawczyni M. K. na rzecz uczestnika P. K. (1) kwotę 131.000 zł (sto trzydzieści jeden tysięcy złotych) tytułem zwrotu nakładów, płatne w terminie 1 roku od dnia uprawomocnienia się orzeczenia;

VII. ustalić, że strony ponoszą koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie;

VIII. nakazać uczestnikowi uiszczenie na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu) kwoty 500 tytułem opłaty od wniosku.

Sygn. akt XI Ns 141/15

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni M. K. we wniosku złożonym w dniu 10 lutego 2015 r. domagała się podziału majątku wspólnego wnioskodawczyni i uczestnika P. K. (1) oraz ustalenia, iż w skład tego majątku wchodzi prawo odrębnej własności lokalu mieszkalnego położonego we W. przy ul. (...) o wartości 280.000 zł, udział we własności lokalu niemieszkalnego – miejsca w garażu wielostanowiskowym położonym we W. przy ul. (...) o wartości 30.000 zł, a także ruchomości o łącznej wartości 53.260 zł, tj.: meble kuchenne o wartości 2.800 zł, mikrofalówka o wartości 400 zł, czajnik elektryczny o wartości 200 zł, lodówka o wartości 1.400 zł, płyta kuchenna o wartości 1.600 zł, kuchenka o wartości 1.000 zł, stół i krzesła o wartości 200 zł, talerze, sztuce, szklanki, kubki i garnki o łącznej wartości 500 zł, mikser o wartości 200 zł, pralka o wartości 1.400 zł, armatura sanitarna o szacunkowej wartości 4.000 zł, lustro łazienkowe o wartości 100 zł, dywaniki, kosz na bieliznę o wartości 200 zł, ręczniki, zasłona i firanka w łazience o łącznej wartości 400 zł, meble w dużym pokoju o wartości 1.600 zł, dywan o wartości 700 zł, wersalka o wartości 1.200 zł, telewizor o wartości 2.400 zł, firany i zasłony w dużym pokoju o wartości 300 zł, DVD o wartości 1.000 zł, wieża o wartości 2.200 zł, komputer o wartości 2.000 zł, filmy na DVD o wartości 400 zł, choinka i ozdoby choinkowe o łącznej wartości 200 zł, meble w pokoju dziecięcym o wartości 2.000 zł, firany i zasłony w pokoju dziecięcym o wartości 300 zł, pościel o wartości 400 zł, dywan o wartości 200 zł, zabawki o wartości 400 zł, żyrandol w przedpokoju o wartości 100 zł, szafka na buty o wartości 200 zł, dywanik o wartości 100 zł, lustro o wartości 80 zł, odkurzacz o wartości 400 zł, żelazko o wartości 300 zł, deska do prasowania o wartości 80 zł. Wnioskodawczyni domagała się dokonania podziału majątku wspólnego poprzez przyznanie opisanych wyżej nieruchomości i ruchomości uczestnikowi postępowania oraz zasądzenia od niego na rzecz wnioskodawczyni kwoty 181.630 zł tytułem spłaty jej udziału w majątku wspólnym. Wniosła również o zasądzenie na swoją rzecz od uczestnika postępowania kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje żądanie, wnioskodawczyni podała, iż związek małżeński stron został rozwiązany przez rozwód w dniu 13 maja 2013 r. Wskazała również, że wymienione wyżej składniki majątkowe zostały nabyte w trakcie trwania małżeństwa i wchodzi w skład majątku wspólnego stron, a obecnie znajdują się w posiadaniu uczestnika, który korzysta z nich z wyłączeniem wnioskodawczyni. Wnioskodawczyni oszacowała wartość poszczególnych rzeczy, mając na uwadze ich stan oraz ceny na dzień orzeczenia rozwodu.

W odpowiedzi na wniosek (k. 34-41) uczestnik P. K. (1) domagał się ustalenia, że w skład majątku wspólnego wnioskodawczyni i uczestnika postępowania wchodzi ruchomości o łącznej wartości 14.810 zł, tj.: meble kuchenne o wartości 600 zł, mikrofalówka o wartości 200 zł, czajnik o wartości 100 zł, lodówka o wartości 800 zł, płyta kuchenna o

wartości 1.000 zł, kuchenka o wartości 500 zł, stół i krzesła o wartości 200 zł, talerze, sztuce, szklanki, kubki i garnki o łącznej wartości 500 zł, mikser o wartości 50 zł, pralka o wartości 600 zł, armatura sanitarna o wartości 4.000 zł, lustro łazienkowe o wartości 100 zł, dywaniki, kosz na bieliznę o wartości 200 zł, ręczniki i zasłona o łącznej wartości 200 zł, meble w dużym pokoju o wartości 1.600 zł, dywan o wartości 350 zł, wersalka o wartości 1.200 zł, telewizor o wartości 500 zł, firany i zasłony w dużym pokoju o wartości 300 zł, zepsuty komputer o wartości 300 zł, choinka i ozdoby choinkowe o łącznej wartości 200 zł, firany i zasłony w pokoju dziecięcym o wartości 300 zł, dywan o wartości 200 zł, żyrandol w przedpokoju o wartości 100 zł, szafka na buty o wartości 100 zł, dywanik o wartości 100 zł, lustro o wartości 80 zł, odkurzacz o wartości 200 zł, żelazko o wartości 150 zł, deska do prasowania o wartości 80 zł. Uczestnik wniósł o dokonanie podziału majątku poprzez przyznanie wymienionych wyżej ruchomości na wyłączną własność uczestnika postępowania z obowiązkiem zapłaty na rzecz wnioskodawczyni kwoty 7.405 zł tytułem wyrównania udziałów w majątku wspólnym. P. K. (1) zażądał jednocześnie usunięcia niezgodności między stanem prawnym nieruchomości lokalowej położonej przy ul. (...) we W. objętej księgą wieczystą nr (...) i związanym z nią udziałem wynoszącym 19/10.000 w nieruchomości wspólnej a treścią wskazanej księgi wieczystej oraz między stanem prawnym udziału wynoszącego 87/10.000 części w prawie własności garażu wielostanowiskowego objętego księgą wieczystą nr (...) a treścią wskazanej księgi wieczystej, polegającej na wpisaniu M. K. i P. K. (1) jako współwłaścicieli tych nieruchomości na prawach wspólności ustawowej, w sytuacji gdy prawa własności obu wyżej wymienionych nieruchomości stanowią własność uczestnika. Uczestnik wniósł o zasądzenie od wnioskodawczyni kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pisma P. K. (1) wskazał, że cena mieszkania wynosiła 249.123 zł, zaś garażu – 20.933 zł. Uczestnik uścił ją wraz z kosztami związanymi z przeniesieniem prawa własności ze środków pochodzących z darowizny otrzymanej w 2010 r. do majątku osobistego od swoich dziadków w kwocie 251.000 zł i od rodziców w kwocie 30.000 zł. Podał, że akt notarialny i treść ksiąg wieczystych prowadzonych dla przedmiotowych nieruchomości nie odzwierciedla rzeczywistego stanu prawnego. Uczestnik wyjaśnił, że zakup nieruchomości nastąpił w pośpiechu. Wszelkie formalności w tym zakresie załatwiała wnioskodawczyni, która również podała notariuszowi dane potrzebne do sporządzenia aktu notarialnego, a uczestnik nie był świadomy znaczenia treści i skutków aktów notarialnych. Zaznaczył, że strony nigdy nie nabyły wspólnie własności nieruchomości, jako że dokonał tego wyłącznie uczestnik ze środków wchodzących w skład majątku osobistego, o czym wnioskodawczyni wiedziała.

P. K. (1) zakwestionował również spis ruchomości wchodzących w skład majątku wspólnego stron. Podniósł, że płyty DVD z bajkami oraz zabawki zostały zakupione na rzecz ich dziecka i nie powinny być objęte podziałem majątku wspólnego. Na wypadek poczynienia przez Sąd odmiennych ustaleń, uczestnik wniósł o przyznanie wymienionych ruchomości na rzecz wnioskodawczyni, albowiem służą one dziecku, które mieszka z wnioskodawczynią.

Uczestnik wskazał ponadto, że DVD i wieża zostały zakupione przez niego jeszcze przed zawarciem związku małżeńskiego, zaś meble w dużym pokoju zostały mu darowane przez dziadków. W ocenie uczestnika przedmioty te wchodziły zatem do jego majątku osobistego.

W odniesieniu do pozostałych ruchomości wymienionych we wniosku o podział majątku wspólnego uczestnik zarzucił zawyżenie wartości większości z nich przez wnioskodawczynię. W przypadku telewizora, płyty indukcyjnej, piekarnika, pralki, lodówki, mebli kuchennych i szafki na buty wartość ta przenosi cenę, za którą zostały one nabyte.

W piśmie przygotowawczym wniesionym w dniu 11 sierpnia 2015 r. (k. 116-117) wnioskodawczyni wniosła o oddalenie żądania uczestnika w przedmiocie usunięcia niezgodności treści ksiąg wieczystych z rzeczywistym stanem prawnym. W jej ocenie ujawniony stan prawny jest zgodny ze stanem rzeczywistym.

Na rozprawie w dniu 10 listopada 2015 r. strony postępowania zgodnie oświadczyły, że w skład ich majątku wspólnego wchodzi następujące ruchomości: meble kuchenne o wartości 1.000 zł, kuchenka mikrofalowa o wartości 200 zł, czajnik o wartości 100 zł, lodówka o wartości 800 zł, płyta kuchenna o wartości 1.200 zł, kuchenka o wartości 600 zł, stół i krzesła o wartości 200 zł, talerze, sztuce i garnki o łącznej wartości 500 zł, mikser o wartości 30 zł, pralka o wartości 1.000 zł, armatura sanitarna o wartości 4.000 zł, lustro łazienkowe o wartości 100 zł, dywaniki o wartości

100 zł, kosz na bieliznę o wartości 100 zł, ręczniki o wartości 100 zł, zasłonki o wartości 100 zł, meble w dużym pokoju o wartości 1.600 zł dywan jasnobrązowy o wartości 350 zł, wersalka o wartości 1.200 zł, telewizor o wartości 1.000 zł, firany o wartości 150 zł, zasłony o wartości 150 zł, komputer o wartości 1.000 zł, ozdoby choinkowe o wartości 100 zł, choinka o wartości 100 zł, dywan w samochodziki o wartości 200 zł, żyrandol w przedpokoju o wartości 100 zł, szafka na buty o wartości 100 zł, dywanik w przedpokoju o wartości 100 zł, lustro w przedpokoju o wartości 80 zł, odkurzacz o wartości 200 zł, żelazko o wartości 150 zł, deska do prasowania o wartości 80 zł, płyta z lustrem i wieszakami w przedpokoju o wartości 100 zł, aparat fotograficzny Nikon o wartości 300 zł, lampa stojąca w dużym pokoju o wartości 50 zł, komoda czteroszufładowa w pokoju dziecka o wartości 150 zł, dwa małe żyrandole kuchenne o wartości 100 zł.

Ponadto na rozprawie w dniu 8 marca 2016 r. wnioskodawczyni sprostowała treść wniosku, podając, że wartość nieruchomości lokalowej położonej we W. przy ul. (...) we W. wynosi 250.000 zł, a wartość garażu – 30.000 zł.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. K. (z domu (...)) i P. K. (1) zawarli związek małżeński dnia 1 września 2007 r. Ich syn J. K. urodził się (...)

/bezsporne, a nadto dowód: odpis wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu z 13.05.2013 r. w sprawie o sygn. akt XIII RC 48/13 – k. 8-9/

W czasie trwania małżeństwa M. i P. K. (1) nie zawierali umów majątkowych małżeńskich, nie doszło również do sądowej zmiany zakresu wspólności majątkowej małżeńskiej. Po ustaniu małżeństwa strony nie dokonały umownego podziału majątku objętego wspólnością.

/bezsporne/

M. K. i P. K. (1) początkowo zamieszkiwali w mieszkaniu należącym do rodziców uczestnika – B. i C. K., położonym we W. przy ul. (...). Zajmowali w nim jeden pokój, także po urodzeniu syna J.. Z uwagi na przestrzeń niewystarczającą do zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych oraz w związku z konfliktami narastającymi między małżonkami, a także między nimi a rodzicami uczestnika, M. K. i P. K. (1) zdecydowali się na zakup własnego mieszkania. Koszty udzielenia kredytu na zakup mieszkania były jednak zbyt wysokie wobec zarobków małżonków K.. Wówczas dziadkowie P. E. i L. G. (1), zaoferowali pomoc finansową, oświadczając, że przekażą pieniądze na zakup mieszkania. M. K. początkowo manifestowała wątpliwości co do przyjęcia przez nich tak znacznej darowizny, w szczególności wobec faktu, iż jej mąż nie był jednym wnukiem swoich dziadków, a jego kuzynostwo nie mogło liczyć na takie wsparcie finansowe ze strony dziadków. M. i P. K. (1) ostatecznie ustalili z E. i L. G. (1), że oddadzą kwotę około 100.000 zł w ratach po 600 zł miesięcznie.

Rodzice P. K. (1) pomagali w znalezieniu odpowiedniej oferty sprzedaży mieszkania. Szukaniem mieszkania i sprawdzaniem ofert zajmowała się M. K.. Na zakup lokalu położonego we W. przy ul. (...) M. i P. K. (1) zdecydowali się po krótkim namyśle z uwagi na wielu chętnych do nabycia wskazanego mieszkania, które było ostatnim w podanej lokalizacji.

/dowód:

1. zeznania B. K. – protokół rozprawy z 6.10.2015 r., 00:13:28-00:35:49,
2. zeznania C. K. – protokół rozprawy z 6.10.2015 r., 00:39:04-1:06:24,
3. zeznania K. W. – protokół rozprawy z 6.10.2015 r., 01:22:59-01:36:38,
4. zeznania Z. W. – protokół rozprawy z 6.10.2015 r., 01:38:54-01:47:02,
5. zeznania P. L. – protokół rozprawy z 6.10.2015 r., 01:48:48-01:56:32,

6. przesłuchanie M. K. – protokół rozprawy z 10.11.2015 r., 00:16:07-00:44:55; protokół rozprawy z 14.01.2016 r., 01:29:19-01:40:07 oraz 01:52:03-01:53:47,

7. częściowo przesłuchanie P. K. (1) – protokół rozprawy z 10.11.2015 r., 00:45:48-01:14:49; protokół rozprawy z 14.01.2016 r., 01:40:39-01:51:15/

W dniu 19 sierpnia 2009 r. B. K. i C. K. zawarli z synem P. K. (1) umowę darowizny kwoty 30.000 zł, która miała zostać przeznaczona na sfinansowanie zakupu mieszkania. Na rachunek bankowy obdarowanego (o numerze (...)) w dniu 20 sierpnia 2009 r. przekazano kwotę 20.000 zł, zaś w dniu 13 października 2009 r. dalszą kwotę 10.000 zł.

W dniu 14 września 2009 r. L. G. (1) i E. G. zawarli ze swoim wnukiem P. K. (1) umowę darowizny kwoty 250.000 zł. Ostatecznie darczyńcy przekazali P. K. (1) łączną kwotę 251.000 zł. W dniu 8 października 2009 r. darowali mu bowiem 151.000 zł, a w dniu 17 października 2009 r. kwotę 100.000 zł. Wskazane należności zostały przekazane na rachunek bankowy P. K. (1).

M. K. nie była stroną wskazanych wyżej umów darowizny.

/dowód:

1. umowa darowizny z 19.08.2009 r. – k. 56,
2. polecenie przelewu z 20.08.2009 r., 13.10.2009 r., 8.10.2009 r. i 17.10.2009 r. – k. 57-58, k. 68-69,
3. formularz SD-Z2 – k. 59-60, k. 61-62, k. 63-64, k. 65-66, k. 70-73, k. 74-77, k. 78-81, k. 82-85,
4. umowa darowizny z 14.09.2009 r. – k. 67,
5. zeznania B. K. – protokół rozprawy z 6.10.2015 r., 00:13:28-00:35:49,
6. zeznania C. K. – protokół rozprawy z 6.10.2015 r., 00:39:04-1:06:24,
7. zeznania L. G. (1) - protokół rozprawy z 6.10.2015 r., 01:08:38-01:21:00,
8. przesłuchanie M. K. – protokół rozprawy z 10.11.2015 r., 00:16:07-00:44:55,
9. częściowo przesłuchanie P. K. (1) – protokół rozprawy z 10.11.2015 r., 00:45:48-01:14:49/

W dniu 12 listopada 2009 r. M. K. i P. K. (1) stawili się u notariusza celem zawarcia umowy sprzedaży mieszkania i miejsca postojowego (udziału we współwłasności). Na podstawie zawartej wówczas umowy sprzedaży w formie aktu notarialnego (rep. A nr 8996/2009) nabyli za cenę 249.123,20 zł od Przedsiębiorstwa Budownictwa (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W. odrębną własność lokalu mieszkalnego nr (...) położonego we W. przy ul. (...) wraz z udziałem wynoszącym 19/10.000 części w prawie własności działki nr (...) oraz we wspólnych częściach budynku i urządzeń, które nie służą wyłącznie do użytku właścicieli lokali. M. K. i P. K. (1) oświadczyli, że nabycia dokonują z majątku wspólnego, na prawach wspólności ustawowej. Po sporządzeniu aktu notarialnego został on odczytany stronom umowy.

P. K. (1) za pośrednictwem swojego rachunku bankowego (o numerze (...)) uiścił na rzecz Przedsiębiorstwa Budownictwa (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W. wskazaną cenę ze środków uzyskanych w drodze darowizny uczynionej uprzednio na jego rzecz przez rodziców B. i C. K. oraz dziadków (...). Powierzchnia zakupionego mieszkania okazała się mniejsza od wskazanej w umowie sprzedaży. W konsekwencji w dniu 13 listopada 2009 r. Przedsiębiorstwa Budownictwa (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W. wystawiło fakturę korygującą VAT nr (...), na podstawie której M. K. i P. K. (1) otrzymali zwrot kwoty 5.232 zł z tego tytułu.

Nieruchomość lokalowa objęta została księgą wieczystą numer (...), prowadzoną przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Krzyków we Wrocławiu; jest wolna od obciążeń, praw i roszczeń osób trzecich.

Na podstawie umowy sprzedaży zawartej w dniu 13 maja 2010 r. w formie aktu notarialnego (rep. A nr 4054/2010) M. K. i P. K. (1) nabyli do majątku wspólnego udział wynoszący 87/10.000 części w prawie własności lokalu niemieszkanego – garażu wielostanowiskowego, położonego we W. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Krzyków we Wrocławiu prowadzi księgę wieczystą o nr (...). Cena nabycia udziału we wskazanej nieruchomości została uiszczona na rzecz Przedsiębiorstwa Budownictwa (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W. przez P. K. (1) za pośrednictwem rachunku bankowego numer (...) ze środków uzyskanych w drodze darowizny uczynionej uprzednio na jego rzecz przez rodziców B. i C. K. oraz dziadków (...). Obecnie udział w prawie własności przedmiotowej nieruchomości przysługujący M. K. i P. K. (1) jest wolny od obciążeń, praw i roszczeń osób trzecich.

/dowód:

1. akt notarialny z 12.11.2009 r., rep. A nr 8996/2009 – k. 10-18,
2. polecenie przelewu z 20.08.2009 r., 13.10.2009 r., 20.10.2009 r. i 30.10.2009 r. – k. 86-88,
3. odpis księgi wieczystej nr (...) – k. 89-90,
4. odpis księgi wieczystej nr (...) – k. 91-109,
5. faktura korygująca VAT nr (...) – k. 157,
6. przesłuchanie M. K. – protokół rozprawy z 10.11.2015 r., 00:16:07-00:44:55/

Lokal zakupiony przez M. K. i P. K. (1) wydany został kupującym się w tzw. standardzie deweloperskim i wymagał podjęcia prac wykończeniowych. W tym celu M. K. i P. K. (1) zakupili drzwi wraz z ościeżnicami, farby, kafelki, kleje, panele podłogowe wraz z elementami do ich montażu za łączną kwotą 4.418,92 zł.

W przeprowadzeniu prac wykończeniowych małżonkom pomagał L. G. (1). Zamontował on drzwi, wannę i umywalkę, kładł kafelki, malował ściany oraz kładł panele. Również Z. W. – ojciec M. K., oferował pomoc w przeprowadzeniu remontu, jednakże strony nie skorzystały z jego propozycji.

Prace wykończeniowe w mieszkaniu były finansowane z pieniędzy zwróconych uprzednio przez Przedsiębiorstwo Budownictwa (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W., wynagrodzenia za pracę otrzymanego przez małżonków oraz dzięki pomocy ich rodziny, w szczególności dziadków P. K. (1).

M. K. i P. K. (1) wprowadzili się do mieszkania położonego we W. przy ul. (...) na przełomie marca i kwietnia 2010 r.

/dowód:

1. faktury VAT obejmujące zakup materiałów budowlanych – k. 158-170,
2. zeznania K. W. - protokół rozprawy z 6.10.2015 r., 01:22:59-01:36:38,
3. zeznania Z. W. – protokół rozprawy z 6.10.2015 r., 01:38:54-01:47:02,
4. częściowo uzupełniające zeznania L. G. (1) – protokół rozprawy z 6.10.2015 r., 01:57:29-02:01:09, protokół rozprawy z 14.01.2016 r., 01:16:52-01:27:06,
5. przesłuchanie M. K. – protokół rozprawy z 10.11.2015 r., 00:16:07-00:44:55, protokół rozprawy z 14.01.2016 r., 01:29:19-01:40:07 oraz 01:52:03-01:53:47,

6. częściowo przesłuchanie P. K. (1) – protokół rozprawy z 10.11.2015 r., 00:45:48-01:14:49; protokół rozprawy z 14.01.2016 r., 01:40:39-01:51:15/

W dniu 3 stycznia 2010 r. M. K. i P. K. (1) nabyli pralkę marki Bosch o wartości 1349,00 zł i lodówkę marki Polar w cenie 1.099,00 zł. Obecnie wartość pralki wynosi 1.000 zł, zaś lodówki – 800 zł.

W dniu 25 stycznia 2010 r. M. K. i P. K. (1) kupili płytę indukcyjną marki Whirpool o wartości 1.399 zł, której aktualna wartość wynosi 1.200 zł.

M. K. i P. K. (1) w dniu 26 lutego 2010 r. zakupili komplet mebli kuchennych o wartości 1.399 zł. Obecnie ich wartość wynosi 1.000 zł.

W dniu 11 sierpnia 2010 r. P. K. (1) i M. K. nabyli telewizor marki Sony za cenę 2.099 zł, płatną w 30 ratach w kwocie 69,97 zł każda. Jego obecna wartość wynosi 1.000 zł.

W dniu 4 maja 2011 r. M. K. i P. K. (1) zakupili szafkę na buty o wartości 125 zł. Obecnie jej wartość wynosi 100 zł.

Piekarnik elektryczny marki Bosch o wartości 799 zł został zakupiony przez M. K. i P. K. (1) w dniu 11 grudnia 2011 r. Jego aktualna wartość wynosi 600 zł.

Ponadto w czasie trwania małżeństwa M. K. i P. K. (1) nabyli wspólnie kuchenkę mikrofalową o wartości 200 zł, czajnik o wartości 100 zł, stół i krzesła o wartości 200 zł, talerze, sztućce i garnki o łącznej wartości 500 zł, mikser o wartości 30 zł, armaturę sanitarną o wartości 4.000 zł, lustro łazienkowe o wartości 100 zł, dywaniki o wartości 100 zł, kosz na bieliznę o wartości 100 zł, ręczniki o wartości 100 zł, zasłonki łazienkowe o wartości 100 zł, meble w pokojowe o wartości 1.600 zł, dywan jasnobrązowy o wartości 350 zł, wersalkę o wartości 1.200 zł, firany o wartości 150 zł, zasłony o wartości 150 zł, komputer o wartości 1.000 zł, ozdoby choinkowe o wartości 100 zł, choinkę o wartości 100 zł, dywan w samochodziki o wartości 200 zł, żyrandol w przedpokoju o wartości 100 zł, dywanik w przedpokoju o wartości 100 zł, lustro w przedpokoju o wartości 80 zł, odkurzacz o wartości 200 zł, żelazko o wartości 150 zł, deskę do prasowania o wartości 80 zł, szafkę z lustrem i wieszakami w przedpokoju o wartości 100 zł, aparat fotograficzny marki N. o wartości 300 zł, białą lampę stojącą o wartości 50 zł, komodę czteroszufladową do pokoju dziecięcego o wartości 150 zł i dwa żyrandole kuchenne o wartości 100 zł.

Wymienione przedmioty stanowią wyposażenie mieszkania położonego we W. przy ul. (...).

/częściowo bezsporne, a ponadto dowód:

1. umowa o kartę kredytową (...) – k. 44-50,
2. zamówienie z 25.01.2010 r. – k. 51,
3. zamówienie z 11.12.2011 r. – k. 52,
4. zamówienie z 3.01.2010 r. – k. 53,
5. specyfikacja zamówienia z 26.02.2010 r. – k. 54,
6. paragon z 4.05.2011 r. – k. 55/

W trakcie trwania związku małżeńskiego M. K. i P. K. (1) nie zgromadzili żadnych oszczędności. Przed otrzymaniem wypłaty środków zgromadzone na posiadanych przez nich rachunkach bankowych zazwyczaj nie przekraczały kwoty kilku złotych.

W okresie od stycznia 2010 r. do grudnia 2013 r. M. K. otrzymywała zmienne wynagrodzenie, które co do zasady wynosiło ok. 1.500-1.700 zł netto. W tym samym czasie P. K. (1) uzyskiwał wynagrodzenie w wysokości ok. 1.500-1.800 zł netto.

M. K. i P. K. (1), w związku z korzystaniem z usług przedszkola publicznego przez syna J., wnosili miesięczne opłaty w kwocie 100-350 zł. Czynnysz za mieszkanie przy ul. (...) we W. początkowo wynosił 313,40 zł, a od połowy 2011 r. – 249,74 zł. W pierwszej połowie 2012 r. czynsz wynosił 265,16 zł, zaś od drugiej połowy 2012 r. – 274,98 zł. Na początku 2013 r. czynsz za mieszkanie wynosił 315,07 zł, natomiast w drugiej połowie 2013 r. – 294,07 zł. M. K. i P. K. (1) uiszczali również miesięczne opłaty za korzystanie z parkingu wielostanowiskowego w wysokości 53,52 zł, a od połowy 2011 r. – 50,24 zł. W pierwszej połowie 2012 r. opłaty te wynosiły 70,24 zł, a od drugiej połowy 2012 r. – 75,34 zł. W 2013 r., po opuszczeniu mieszkania przez M. K., P. K. (1) wnosił opłaty za korzystanie z garażu wielostanowiskowego w wysokości 75,37 zł. W okresie trwania małżeństwa M. i P. K. (1) koszty zużycia energii elektrycznej wynosiły około 100 zł miesięcznie. Należności związane z korzystaniem przez małżonków z telefonów komórkowych wynosiły łącznie około 100 zł miesięcznie. Z tytułu dostarczenia internetu do mieszkania M. K. i P. K. (1) wnosili opłaty w wysokości około 50 zł miesięcznie. Miesięczna opłata abonamentowa za usługę telewizyjną, odprowadzana na rzecz (...) S.A. wynosiła 37,90 zł. Ponadto wnosili oni należności z tytułu rat za zakupiony telewizor, które wynosiły 69,97 zł miesięcznie.

M. i P. K. (1) na bieżące zakupy przeznaczali kwotę 40-50 zł dziennie – to jest około 1.200-1.500 zł miesięcznie. Limit wydatków dziennych małżonkowie ustalali obliczając kwotę pozostałą po dokonaniu wszystkich stałych opłat.

M. K. i P. K. (1) regularnie odwiedzali E. i L. G. (1). Począwszy od kwietnia 2010 r. co miesiąc przekazywali E. i L. G. (1) kwotę 600 zł w gotówce, jako zwrot części należności darowanej na poczet zapłaty ceny za mieszkanie. Nie wnosili oni opłat jedynie w miesiącach letnich, w których udawali się na wakacje. E. i L. G. (1) łącznie trzykrotnie nie pobrali od M. K. i P. K. (1) rat w kwocie 600 zł (latem 2010 r. 2011 r. i 2012 r.). Ostatnia wpłata na rzecz E. i L. G. (1) została dokonana przed opuszczeniem mieszkania przy ul. (...) we W. przez M. K., co nastąpiło w listopadzie 2012 r. Łącznie M. i P. K. (1) zwrócili dziadkom uczestnika 18.000 zł w 30 ratach po 600 zł.

Począwszy od kwietnia 2013 r. P. K. (1) co miesiąc wnosił alimenty na rzecz syna J. w wysokości 400 zł, przekazując je na rachunek bankowy M. K..

/dowód:

1. historia rachunków bankowych – k. 181-232,
2. zeznania K. W. – protokół rozprawy z 6.10.2015 r., 01:22:59-01:36:38,
3. zeznania Z. W. – protokół rozprawy z 6.10.2015 r., 01:38:54-01:47:02,
4. zeznania P. L. – protokół rozprawy z 6.10.2015 r., 01:48:48-01:56:32,
5. przesłuchanie M. K. – protokół rozprawy z 10.11.2015 r., 00:16:07-00:44:55; protokół rozprawy z 14.01.2016 r., 01:29:19-01:40:07 oraz 01:52:03-01:53:47; protokół rozprawy z 26.02.2016 r., 00:02:25-00:10:44,
6. częściowo przesłuchanie P. K. (1) – protokół rozprawy z 26.02.2016 r., 00:10:58-00:16:46/

Wyrokiem z dnia 13 maja 2013 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu w sprawie o sygn. akt XIII RC 48/13 rozwiązał przez rozwód związek małżeński M. K. i P. K. (1) bez orzekania o winie. Władzę rodzicielską nad małoletnim synem J. powierzono matce, ograniczając jednocześnie prawa i obowiązki P. K. (1) do ogólnego wglądu w wychowanie, wykształcenie i podejmowanie najważniejszych decyzji. P. K. (1) został również obciążony obowiązkiem alimentacyjnym na rzecz syna w kwocie 400 zł miesięcznie. Sąd nie orzekł o mieszkaniu stron.

Orzeczenie uprawomocniło się w dniu 4 czerwca 2013 r.

/dowód: odpis wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu z 13.05.2013 r. w sprawie o sygn. akt XIII RC 48/13 – k. 8-9/

Sąd zważył, co następuje:

Stosownie do treści art. 31 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa (wspólność ustawowa) obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny). Przedmioty majątkowe nieobjęte wspólnością ustawową należą do majątku osobistego każdego z małżonków. Z chwilą ustania małżeństwa dotychczasowa wspólność łączna przekształca się we wspólność ułamkową. Co do zasady, do podziału majątku objętego uprzednio wspólnością ustawową w zakresie nie uregulowanym w przepisach kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, art. 46 k.r.o. odsyła do odpowiedniego stosowania przepisów art. 1035-1046 k.c., dotyczących działu spadku. Z kolei art. 1035 k.c. zawiera odesłanie do odpowiedniego stosowania przepisów o współwłasności w częściach ułamkowych z zachowaniem przepisów art. 1036-1046 k.c., czyli do przepisów art. 195-221 k.c.

Tym samym w przypadku ustania wspólności łącznej majątku wspólnego małżonków odpowiednie zastosowanie znajdują przepisy o dziale spadku i zniesieniu współwłasności ułamkowej. Oznacza to zatem, że każdy z byłych małżonków jest uprawniony do zgłoszenia wniosku o dokonanie przez sąd podziału majątku wspólnego. Stosownie bowiem do art. 1037 § 1 k.c. w zw. z art. 46 k.r.o. podział majątku wspólnego byłych małżonków może nastąpić bądź na skutek umowy zawartej przez nich, bądź też może go dokonać sąd na żądanie któregośkolwiek z nich. Jako, że dotąd nie dokonano podziału majątku, obecnie każde z małżonków może żądać jego dokonania.

Sąd dokonał podziału majątku w tym zakresie, ustalając w oparciu o art. 684 k.p.c. w zw. z art. 567 § 3 k.p.c. skład tego majątku i jego wartość. Przepis art. 684 k.p.c. (stosowany do postępowania o podział majątku dorobkowego w oparciu o przepis art. 567 § 3 k.p.c.) stanowi, że skład i wartość majątku podlegającego podziałowi ustala sąd. Celem postępowania o podział majątku wspólnego jest kompleksowe rozstrzygnięcie kwestii dotyczących podziału majątku wspólnego, które pojawią się po ustaniu wspólności majątkowej małżonków, w tym przypadku poprzez orzeczenie rozwodu. W postępowaniu o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności sąd z urzędu ustala skład i wartość majątku wspólnego i z zasady podział majątku winien obejmować całość tegoż majątku.

odnośnie rozstrzygnięcia w punkcie I

W pierwszej kolejności sąd ustala jakie przedmioty majątkowe podlegają podziałowi. Jako zasadę przyjmuje się, że w toku postępowania o podział majątku wspólnego rozliczeniu podlega całość stosunków majątkowych pomiędzy małżonkami według stanu na dzień ustania wspólności majątkowej. Przedmiot podziału stanowią składniki majątku wspólnego należące do niego w chwili ustania wspólności a istniejące w chwili dokonywania podziału (postanowienie SN z dnia 27.08.1979 r., sygn. III CRN 137/79, publ. OSNC 1980/2/33, uzasadnienie uchwały SN z dnia 19.05.1989 r., sygn. III CZP 52/89, publ. OSNC 1990/4-5/60 i postanowienia SN z dnia 07.04.1994 r., sygn. III CZP 41/94), przy czym przedmiotem podziału są wyłącznie aktywa. Następnie Sąd ustala wartość rynkową praw w chwili podziału.

Wnioskodawczyni i uczestnik byli małżeństwem w okresie od dnia 1 września 2007 r. do dnia 13 maja 2013 r., kiedy na mocy wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu orzeczono rozwód (wyrok uprawomocnił się 4 czerwca 2013 r.). W okresie od dnia zawarcia małżeństwa do dnia uprawomocnienia się wyroku w sprawie o rozwód istniała wspólność ustawowa pomiędzy byłymi małżonkami, jako, że w trakcie trwania małżeństwa uczestnicy nie zawierali umów małżeńskich majątkowych. Tym samym Sąd ustalał składniki majątku podlegające podziałowi na dzień prawomocności wyroku rozwodowego (to jest 4 czerwca 2013 r.).

Zgodnie z art. 31 § 1 k.r.o. majątkiem wspólnym objęte są przedmioty majątkowe nabyte w czasie trwania wspólności majątkowej przez oboje małżonków lub przez jednego z nich. Wejście do majątku wspólnego nie jest uzależnione od sposobu nabycia określonego przedmiotu majątkowego. Wspólnością objęte są przedmioty nabyte w sposób pierwotny i pochodny, w drodze czynności prawnej, z mocy samego prawa, na podstawie decyzji administracyjnej,

orzeczenia sądowego lub innego zdarzenia, z którym ustawa wiąże nabycie prawa. Z powyższego wynika zatem, że o wejściu określonego przedmiotu majątkowego do majątku wspólnego decydują kryteria obiektywne.

Spornym między stronami pozostawało, czy prawo odrębnej własności lokalu mieszkalnego położonego we W. przy ul. (...) oraz udział we własności lokalu niemieszkalnego (garażu wielostanowiskowego) położonego we W. przy ul. (...) przysługuje wnioskodawczyni i uczestnikowi na zasadzie wspólności ustawowej małżeńskiej, czy też wyłącznie uczestnikowi. W akcie notarialnym obejmującym umowę sprzedaży nieruchomości lokalowej, dla której Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Krzyków we Wrocławiu prowadzi księgę wieczystą (...), wnioskodawczyni i uczestnik oświadczyli, że nabycia dokonują z majątku wspólnego, na prawach wspólności ustawowej. Powyższe zostało również ujawnione w treści przywołanej wyżej księgi wieczystej. Ponadto z księgi wieczystej (...), prowadzonej przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Krzyków we Wrocławiu, również wynika, że strony niniejszego postępowania nabyły udział w prawie własności lokalu niemieszkalnego na prawach wspólności ustawowej.

P. K. (1) domagał się zaliczenia opisanych przedmiotów do jego majątku odrębnego, jednocześnie wnosząc o usunięcie niezgodności treści wyżej wymienionych ksiąg wieczystych z rzeczywistym stanem prawnym. Podniósł, że środki przeznaczone na zapłatę ceny za mieszkanie oraz za udział w prawie własności garażu wielostanowiskowego pochodziły z jego majątku osobistego, albowiem zostały nabyte przez darowiznę uczynioną wyłącznie na jego rzecz przez B. i C. K. oraz E. i L. G. (1). Jednocześnie zgodnie z oświadczeniem uczestnika, nie był on świadomy, iż nieruchomości lokalowa oraz udział w prawie własności garażu objęte zostały wspólnością ustawową.

Określone w art. 10 ustawy o księgach wieczystych i hipotece postępowanie procesowe o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym jest wyłącznym sposobem sprostowania niezgodnego z tym stanem wpisu, lecz sprawa przedstawia się odmiennie w czasie trwania postępowania o podział majątku wspólnego. Tylko bowiem sąd dokonujący podziału jest wyłącznie właściwy do rozstrzygnięcia sporu o to, czy nieruchomości należy do majątku objętego wspólnością ustawową, pomimo że sprawa toczy się w postępowaniu nieprocesowym. Zaznaczyć jednak trzeba, że stronami tego postępowania są te same podmioty, które występowałyby w postępowaniu procesowym toczącym się w oparciu o art. 10 u.k.w.h. jako legitymowany czynnie i biernie.

Zgodnie z treścią art. 567 § 3 k.p.c. do postępowania o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami stosuje się odpowiednio przepisy o dziale spadku. W niniejszym postępowaniu na podstawie art. 688 k.p.c. znajdzie zastosowanie art. 618 § 1 k.p.c., w myśl którego w postępowaniu o zniesienie współwłasności sąd rozstrzyga spory o prawo własności. Przepis ten, określając zakres kognicji sądu w sprawach o zniesienie współwłasności, stanowi podstawę do rozstrzygnięcia wymienionych w nim sporów z urzędu, a więc bez potrzeby składania odrębnych żądań. Sporem o prawo własności jest każdy spór toczący się pomiędzy współwłaścicielami, którego rozstrzygnięcie może przesądzić, że osoba występująca jako współwłaściciel rzeczy nie jest w ogóle współwłaścicielem lub że przysługujący jej udział ma inną wysokość niż deklarowana. Do takich sporów zaliczają się m.in. spory o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym (postanowienie SN z 14 grudnia 1981 r., sygn. I CZ 101/81, publ. OSNCP 1982/11-12/172 oraz uchwała SN z 29 stycznia 1993 r., sygn. III CZP 175/92, publ. OSNCP 1993/6/111).

Na marginesie warto wspomnieć, że sporządzający akt notarialny notariusz nie ma obowiązku i możliwości sprawdzania zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy oświadczeń uczestników czynności prawnej objętej aktem notarialnym. Także kognicja sądu wieczystoksięgowego nie obejmuje badania źródeł pochodzenia środków na zakup nieruchomości. W związku z tym wpis w księdze wieczystej odzwierciedla oświadczenia wynikające z aktu notarialnego, stanowiącego podstawę wpisu.

Przechodząc do szczegółowych rozważań, godzi się wskazać, że zgodnie z zasadą surogacji określoną w art. 33 pkt 10 k.r.o. do majątku osobistego każdego z małżonków należą przedmioty majątkowe nabyte w zamian za składniki majątku osobistego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Do takich składników art. 33 pkt 2 k.r.o. zalicza m.in. przedmioty majątkowe nabyte przez darowiznę, chyba że darczyńca inaczej postanowił.

Nie budziło wątpliwości Sądu, iż B. i C. K. oraz E. i L. G. (1) uczynili darowiznę wyłącznie na rzecz uczestnika. Z umów darowizny z dnia 19 sierpnia 2009 r. i z dnia 14 września 2009 r. jednoznacznie wynika, że obdarowanym był jedynie P. K. (1). Żadna z umów darowizny nie zawierała odmiennej woli darczyńców w tym zakresie. Również następcze czynności nie dały podstaw do ustalenia, iż wolą darczyńców było włączenie darowanych wartości majątkowych do majątku wspólnego M. K. i P. K. (1). Przekazanie darowanych kwot nastąpiło na rachunek bankowy uczestnika. Ponadto w zgłoszeniach o nabyciu własności rzeczy lub praw majątkowych jako podatnik został wskazany wyłącznie uczestnik postępowania. Całokształt okoliczności przesądza zatem o wejściu przedmiotu darowizny z dnia 19 sierpnia 2009 r. i z dnia 14 września 2009 r. do majątku osobistego uczestnika postępowania. Zamiar wywołania wskazanego skutku wynika przy tym z wiarygodnych zeznań B. i C. K. oraz L. G. (1), którzy wskazali, że ich celem było przekazanie darowanych kwot wyłącznie uczestnikowi postępowania, a nie również M. K..

Nie było spornym, że przedmiot omawianej darowizny został przeznaczony na uiszczenie ceny za zakup lokalu mieszkalnego oraz udziału w prawie własności garażu wielostanowiskowego, lecz nie mogło to przesądzać a priori o zaliczeniu wskazanych składników do majątku osobistego P. K. (1).

Niezależnie jednak od powyższych ustaleń podkreślenia wymaga, że zarówno z aktu notarialnego rep. A nr (...), jak również z ksiąg wieczystych o nr (...) wynika, iż lokal mieszkalny położony we W. przy ul. (...) oraz udział w prawie własności garażu wielostanowiskowego objęte zostały majątkiem wspólnym stron postępowania, mimo że zapłata za wskazane składniki została dokonana z majątku osobistego P. K. (1). W tym miejscu warto wskazać, że nic nie stoi na przeszkodzie, aby małżonek, ponoszący koszty zakupu określonych przedmiotów z majątku osobistego, wyłączył to nabycie spod działania zasady surogacji, o której mowa w art. 33 pkt 10 k.r.o., obejmując je tym samym majątkiem wspólnym. W ocenie Sądu taka sytuacja miała miejsce w rozpoznawanej sprawie.

Nabycie rzeczy do majątku osobistego małżonka musi wynikać z oświadczenia tego małżonka oraz z całokształtu okoliczności istotnych prawnie z punktu widzenia przepisów kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.

Sąd nie dał wiary twierdzeniom uczestnika o braku świadomości skutku przedsięwziętych czynności w postaci nabycia mieszkania oraz udziału w prawie własności garażu wielostanowiskowego z majątku wspólnego, na prawach wspólności ustawowej. Z aktu notarialnego rep. A nr (...) wynika, że P. K. (1) był obecny przy sporządzaniu wskazanego dokumentu. Miał zatem realną możliwość zapoznania się z jego treścią i w razie spostrzeżenia jakichkolwiek postanowień sprzecznych z własną wolą mógł niezwłocznie dokonać modyfikacji oświadczenia o włączeniu prawa własności lokalu mieszkalnego w skład majątku wspólnego. Przyjmując nawet założenie, że uczestnik nie zapoznał się samodzielnie z treścią aktu notarialnego przed jego podpisaniem, należy pamiętać, iż zgodnie z art. 94 § 1 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2014 r., poz. 164) akt notarialny przed podpisaniem powinien być odczytany przez notariusza lub przez inną osobę w jego obecności, a notariusz powinien się przekonać, że osoby biorące udział w czynności dokładnie rozumieją treść oraz znaczenie aktu, a także, iż akt jest zgodny z ich wolą. Co prawda uczestnik wyraził wątpliwość, aby akt notarialny został odczytany, jednakże jego stanowisko nie było kateryczne, nie zostało również poparte żadnym dowodem i pozostawało w sprzeczności ze stanowczym twierdzeniem wnioskodawczyni, która wskazała, że przedmiotowy dokument został odczytany. Sąd nie znalazł podstaw, aby odmówić wiary stanowisku M. K., w szczególności, że odczytanie aktu notarialnego jest czynnością warunkującą jego istnienie, a jej zaniechanie wiąże się z powstaniem odpowiedzialności dyscyplinarnej notariusza. Ponadto doświadczenie życiowe wskazuje, że zakup nieruchomości (w szczególności przeznaczonej dla zapewnienia potrzeb mieszkaniowych) stanowi czynność prawną o doniosłym znaczeniu, a tym samym wzmagającą staranność i uwagę po stronie nabywcy. Wynika to z co do zasady incydentalnego podejmowania wskazanej czynności oraz znacznej wartości przedmiotu umowy. Znamiennym jest przy tym, że uczestnik podał mało znaczące informacje, dotyczące choćby wyboru osoby notariusza przez dewelopera lub uiszczenia przez B. K. taksy notarialnej, a z drugiej strony zdaje się nie pamiętać, czy jako jedyny złożył podpis pod aktem notarialnym. Co więcej, w toku przesłuchania informacyjnego uczestnik wyraził wątpliwość odnośnie swojej obecności u notariusza. Z powyższych względów jako wątpliwe jawią się wyjaśnienia uczestnika, iż niewiele pamięta z wizyty w kancelarii notarialnej. W ocenie Sądu przedstawiona przez niego relacja miała wyłącznie na celu uzyskanie korzystnego rozstrzygnięcia w postaci uznania,

iż lokal mieszkalny położony we W. przy ul. (...) stanowił składnik majątku osobistego uczestnika. Nie umknęło również uwadze Sądu, że przedmiotowy lokal został zakupiony w celu zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych rodziny wnioskodawczyni i uczestnika oraz ich dziecka. Okoliczność ta, w kontekście uprzednio poczynionych rozważań, dodatkowo przemawia za przyjęciem, iż wolą P. K. (1) było włączenie wskazanego lokalu do majątku wspólnego małżonków. Uczestnik wskazywał, że nie ma wykształcenia prawniczego i nie rozumiał znaczenia dokonywanej wspólnie z wnioskodawczynią czynności oraz jej wpływu na jego prawa. Twierdzenia takie wydają się w opinii Sądu Rejonowego niewiarygodne: w pierwszej kolejności należy wskazać, iż umowa sprzedaży, w szczególności przedmiotowa umowa z dnia 12 listopada 2009 r. nie jest czynnością prawną o znacznym stopniu skomplikowania – zgodnie z art. 535 § 1 k.c. przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę, a rozpatrywana umowa nie zawierała dodatkowych zastrzeżeń, komplikujących jej wymowę. Nadto uczestnik jest osobą młodą i zdrową, posiadającą średnie wykształcenie, pracującą, świadomą i nie mającą problemów w życiu społecznym i zawodowym. Trudno więc przyjąć, że nie zrozumiał znaczenia uczestnictwa żony w czynności notarialnej, wymienienia jej danych w treści umowy, jak również złożenie przez nią podpisu pod jej tekstem, zwłaszcza że – jak wskazano wyżej – rozpatrywana umowa nie należała do szczególnie skomplikowanych, nadto umowa sprzedaży jest najczęściej spotykaną umową w obrocie prawnym i gospodarczym.

Podobne zastrzeżenia należy poczynić w odniesieniu do udziału w prawie własności lokalu niemieszkalnego położonego przy ul. (...) we W.. P. K. (1) nie wykazał bowiem istnienia jakiejkolwiek przesłanki, która przemawiałaby za uznaniem, iż jego rzeczywistą wolą było zastosowanie zasady surogacji w stosunku do nabycia wskazanego składnika majątkowego (art. 33 pkt 10 k.r.o.). W odniesieniu do przedmiotowego prawa nie wyjaśnił przy tym rzekomych rozbieżności między treścią księgi wieczystej nr (...) (a tym samym zapewne treścią aktu notarialnego, stanowiącego podstawę wpisu prawa do księgi wieczystej) a rzeczywistym stanem prawnym, zgodnie z którym udział w prawie własności nieruchomości miałby stanowić składnik majątku osobistego uczestnika. W tym zakresie P. K. (1) poprzestał wyłącznie na podniesieniu zarzutu istnienia opisanej niezgodności, nie przytaczając żadnych twierdzeń na jego poparcie. Jak już przy tym wyżej wskazano, okoliczności usprawiedliwiającej stanowisko uczestnika nie stanowi w szczególności uiszczenie ceny ze środków wchodzących w skład majątku osobistego, albowiem możliwym jest wyłączenie zasady surogacji. Wobec nieprzedstawienia przez uczestnika, na którym w tym zakresie spoczywał ciężar ustanowiony w art. 6 k.c., dowodów przemawiających za słusznością jego twierdzeń, Sąd nie był w stanie zweryfikować zasadności jego żądania.

Ze wszystkich wskazanych wyżej względów Sąd uznał, że treść ksiąg wieczystych o numerach (...) odpowiada rzeczywistemu stanowi prawnemu. Tym samym żądanie P. K. (1) nie mogło zostać uwzględnione, a lokal mieszkalny położony przy ul. (...) we W. oraz udział w prawie własności lokalu niemieszkalnego położonego przy ul. (...) we W. należało zaliczyć do majątku wspólnego wnioskodawczyni i uczestnika.

Jednocześnie podkreślenia wymaga, że fakt uiszczenia ceny lokalu mieszkalnego położonego przy ul. (...) we W. oraz lokalu niemieszkalnego położonego przy ul. (...) ze środków pochodzących z majątku osobistego P. K. (1) znalazł odzwierciedlenie w przedmiotowym orzeczeniu, jako rozliczenie nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny (o czym niżej).

Na podstawie oświadczenia wnioskodawczyni, ostatecznie sprecyzowanego na rozprawie w dniu 8 marca 2016 r., Sąd ustalił wartość lokalu mieszkalnego położonego przy ul. (...) we W. na kwotę 250.000 zł oraz lokalu niemieszkalnego położonego przy ul. (...) we W. na kwotę 30.000 zł. Obecni na rozprawie uczestnik nie zakwestionował wartości podanych przez M. K.. Stosownie zatem do art. 230 k.p.c. Sąd uznał powyższe za przyznane przez P. K. (1).

Wnioskodawczyni i uczestnik zgłosili także do podziału ruchomości, których spis i wartość ostatecznie zgodnie przedstawili na rozprawie w dniu 10 listopada 2015 r.

I tak, sąd ustalił iż w skład majątku wspólnego stron wchodzi następujące ruchomości: meble kuchenne o wartości 1.000 zł, kuchenka mikrofalowa o wartości 200 zł, czajnik o wartości 100 zł, lodówka marki Polar o wartości 800

zł, płyta kuchenna marki Whirlpool o wartości 1.200 zł, kuchenka marki Bosch o wartości 600 zł, stół i krzesła o wartości 200 zł, talerze, sztućce i garnki o łącznej wartości 500 zł, mikser o wartości 30 zł, pralka o wartości 1.000 zł, armatura sanitarna o wartości 4.000 zł, lustro łazienkowe o wartości 100 zł, dywanik o wartości 100 zł, kosz na bieliznę o wartości 100 zł, ręczniki o wartości 100 zł, zasłonki łazienkowe o wartości 100 zł, meble pokojowe o wartości 1.600 zł, dywan jasnobrązowy o wartości 350 zł, wersalka o wartości 1.200 zł, telewizor o wartości 1.000 zł, firany o wartości 150 zł, zasłony o wartości 150 zł, komputer o wartości 1.000 zł, ozdoby choinkowe o wartości 100 zł, choinka o wartości 100 zł, dywan w samochodziki o wartości 200 zł, żyrandol w przedpokoju o wartości 100 zł, szafka na buty o wartości 100 zł, dywanik w przedpokoju o wartości 100 zł, lustro w przedpokoju o wartości 80 zł, odkurzacz o wartości 200 zł, żelazko o wartości 150 zł, deska do prasowania o wartości 80 zł, szafka z lustrem i wieszakami w przedpokoju o wartości 100 zł, aparat fotograficzny Nikon o wartości 300 zł, lampa stojąca biała o wartości 50 zł, komoda czterozufladowa dziecięca o wartości 150 zł oraz dwa żyrandole kuchenne o wartości 100 zł. Łączna wartość wskazanych ruchomości wynosi 17.490 zł.

Mając na uwadze, że wartości poszczególnych składników majątkowych stały się okolicznością bezsporną, Sąd odstąpił od prowadzenia dowodów zmierzających do ustalenia ich wartości. Zdaniem Sądu, interpretacja art. 567 § 3 k.p.c. w zw. z art. 684 k.p.c. musi uwzględniać cel postępowania działowego. Wykładnia funkcjonalna tych przepisów prowadzi do wniosku, że nie jest konieczne ustalenie wartości tych składników majątku, co do których strony są zgodne co do wartości i sposobu ich podziału.

Poczyniwszy wszelkie opisane wyżej ustalenia, Sąd oznaczył punkcie I sentencji postanowienia skład majątku wspólnego.

odnośnie rozstrzygnięcia w punkcie II

Kodeks rodzinny i opiekuńczy ustanawia domniemanie, że udziały małżonków w majątku wspólnym są równe (art. 43 § 1 k.r.o.). Jednakże z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać, ażeby ustalenie udziałów w majątku wspólnym nastąpiło z uwzględnieniem stopnia, w którym każdy z nich przyczynił się do powstania tego majątku.

W niniejszym postępowaniu strony nie domagały się ustalenia nierównych udziałów małżonków w zgromadzonym majątku, z tego też względu w punkcie II sentencji postanowienia Sąd przyjął, że udziały małżonków K. w ich majątku wspólnym były równe.

odnośnie rozstrzygnięcia w punkcie III

Po ustaleniu składu majątku wspólnego oraz jego wartości Sąd rozważył sposób, w jaki majątek ten między strony może i powinien być podzielony. W orzecznictwie podnosi się, że z art. 211 k.c. (stosowanego na mocy odesłania do działu spadku, a więc i podziału majątku wspólnego) wynika, iż podział fizyczny jest podstawowym sposobem zniesienia współwłasności, preferowanym przez ustawodawcę – co oznacza, że w sytuacji, gdy zniesienie współwłasności następuje z mocy orzeczenia sądu, powinien on brać pod uwagę przede wszystkim ten sposób wyjścia ze wspólności (postanowienie SN z 2.02.2001 r., IV CKN 251/00). Należy zatem wskazać, iż podział fizyczny rzeczy wspólnej jest wyraźnie preferowanym przez ustawodawcę sposobem zniesienia współwłasności (art. 623 k.p.c.), chyba że byłoby to sprzeczne z przepisami ustawy, społeczno – gospodarczym przeznaczeniem rzeczy, bądź też pociągałoby za sobą istotną zmianę rzeczy lub znaczne zmniejszenie jej wartości (art. 211 k.c.). W przypadku, gdy zniesienie współwłasności następuje na mocy orzeczenia sądowego, sąd powinien brać pod uwagę przede wszystkim ten właśnie sposób wyjścia ze współwłasności, chyba że rzecz nie daje się podzielić (art. 212 § 2 k.c.) albo że współwłaściciele sami żądają przyznania rzeczy wspólnej jednemu z nich w zamian za spłaty lub sprzedaży, stosowanie do przepisów kodeksu postępowania cywilnego. Możliwym jest wobec tego dokonanie zniesienia współwłasności w sposób wynikający ze zgodnych wniosków stron, w tej sytuacji sąd winien orzec zgodnie z tymi wnioskami (art. 622 § 2 k.p.c.). Jeśli brak jest zgody stron, a podział fizyczny nie jest możliwy, rzecz może być przyznana jednemu z współwłaścicieli za spłatą na rzecz pozostałych, albo też sąd zarządza sprzedaż rzeczy i podział sumy uzyskanej ze sprzedaży między współwłaścicieli.

W ocenie orzekającego Sądu najwłaściwszym sposobem zniesienia współwłasności, uwzględniającym interesy obu stron postępowania był sposób wskazany w treści art. 212 § 2 k.c., a mianowicie przyznanie rzeczy jednemu ze współwłaścicieli z obowiązkiem spłaty drugiego. Rozstrzygając o sposobie podziału majątku wspólnego, Sąd w głównej mierze kierował się zgodnymi wnioskami stron postępowania. Miał również na uwadze sposób korzystania z majątku przez wnioskodawczynię i uczestnika, a nadto stopień zainteresowania uczestników poszczególnymi składnikami i ich faktycznymi potrzebami oraz wykonalnością orzeczenia w części dotyczącej zasądzenia dopłat.

W niniejszej sprawie strony nie domagały się dokonania podziału fizycznego przysługujących im nieruchomości, który z uwagi na ich charakter i przeznaczenie, a także brak porozumienia między stronami okazałby się niemożliwy. Za przyznaniem prawa własności nieruchomości lokalowej położonej we W. przy ul. (...) wraz z udziałem w nieruchomości wspólnej oraz udziału w prawie własności lokalu niemieszkalnego położonego we W. przy ul. (...) uczestnikowi P. K. (1), przemawiała okoliczność, iż uczestnik nadal zamieszkuje w przedmiotowej nieruchomości lokalowej, natomiast wnioskodawczyni od listopada 2013 r. tam nie mieszka. Lokal ten stanowi obecnie centrum życiowe wyłącznie uczestnika postępowania. Z kolei udział w prawie własności garażu wielostanowiskowego jest funkcjonalnie powiązany z lokalem mieszkalnym i ułatwia korzystanie z niego poprzez zagwarantowanie miejsca parkingowego osobie zajmującej mieszkanie. Rozdzielenie zatem wskazanych wyżej praw między małżonków pozbawiałoby udział w prawie własności garażu wielostanowiskowego jego służebnego przeznaczenia względem lokalu mieszkalnego. W tym miejscu podkreślenia wymaga, że wnioskodawczynię obciąża obowiązek zwrotu nakładów poczynionych przez uczestnika na lokal (o czym poniżej). W konsekwencji w razie przyznania wnioskodawczyni lokalu mieszkalnego oraz udziału w prawie własności lokalu niemieszkalnego spłata udziału uczestnika i zwrot nakładów znacznie przekraczałby możliwości finansowe wnioskodawczyni, a co za tym idzie, uczestnik nie zostałby zaspokojony w rozsądnym terminie. Z przywołanych wyżej względów Sąd uznał za zasadne przyznanie uczestnikowi postępowania własności lokalu mieszkalnego nr (...) położonego we W. przy ul. (...) oraz wynoszącego (...) udziału w prawie własności lokalu niemieszkalnego położonego we W. przy ul. (...).

Strony wniosły nadto o przyznanie wszystkich ruchomości wskazanych w zgodnym oświadczeniu z dnia 10 listopada 2015 r. uczestnikowi postępowania ze spłatą na rzecz wnioskodawczyni. Wnioski stron co do podziału wskazanych składników majątku były zgodne, wobec czego Sąd przychylił się do nich.

Nie było przy tym podstaw do zamieszczania w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie orzeczenia dotyczącego obowiązku wzajemnego wydania uczestnikom przedmiotów im przyznanym. Składniki majątkowe istniejące w chwili dokonywania podziału przyznano uczestnikowi zgodnie z dotychczasowym stanem posiadania.

odnośnie rozstrzygnięcia zawartego w pkt IV

Zgodnie z art. 212 § 2 k.c. rzecz, która nie daje się podzielić, może być przyznana stosownie do okoliczności jednemu ze współwłaścicieli z obowiązkiem spłaty pozostałych. Przepis ten znajduje odpowiednie zastosowanie również i w niniejszym postępowaniu. Po ustaleniu sposobu podziału majątku wspólnego Sąd przystąpił wobec tego do ustalenia wysokości spłaty, która co do zasady powinna stanowić ekwiwalent udziału małżonka w rzeczy wspólnej. Wobec ustalenia, że uczestnikowi przyznano wszystkie składniki majątkowe podlegające podziałowi o łącznej wartości 297.490 zł, Sąd zasądził od uczestnika P. K. (1) na rzecz wnioskodawczyni M. K. kwotę 148.745 zł tytułem dopłaty, płatne w terminie 1 roku od dnia uprawomocnienia się orzeczenia. Kwota ta stanowi bowiem połowę wartości majątku wspólnego stron postępowania. W ten sposób każdy z byłych małżonków otrzyma udział w majątku wspólnym takiej samej wartości: wnioskodawczyni kwotę 148.745 zł tytułem dopłaty, zaś uczestnik przedmioty majątkowe o wartości 297.490 zł pomniejszone o dopłatę w kwocie 148.745 zł (różnica między tymi wartościami wynosi 148.745 zł).

odnośnie rozstrzygnięcia w pkt V

Nie budzi wątpliwości, że postanowienie o podziale majątku wspólnego powinno rozstrzygać nie tylko kwestie składu majątku wspólnego, ale i inne zagadnienia, związane immanentnie z podziałem tego majątku. W postępowaniu podziałowym stosuje się bowiem odpowiednio przepis art. 618 § 3 k.p.c., zgodnie z którym po zapadnięciu

prawomocnego postanowienia o zniesieniu współwłasności uczestnik nie może dochodzić roszczeń przewidzianych w paragrafie pierwszym, chociażby nie były one zgłoszone w postępowaniu o zniesienie współwłasności. Owymi roszczeniami są zwłaszcza wzajemne roszczenia współwłaścicieli z tytułu posiadania rzeczy (art. 618 § 1 k.p.c.), w szczególności zaś roszczenie o rozliczenie wydatków, nakładów i innych świadczeń z majątku wspólnego na rzecz majątku osobistego lub z majątku osobistego na rzecz majątku wspólnego (przewiduje to zresztą, *expressis verbis*, art. 567 § 1 *in fine* k.p.c.).

W zakresie wydatków i nakładów, czynionych przez byłych małżonków na poczet ich majątku wspólnego, ustawodawca wprowadza dwoistą regulację prawną. Po pierwsze wskazać należy na regulację art. 45 k.r.o., który w aktualnym brzmieniu stanowi, iż każdy z małżonków powinien zwrócić wydatki i nakłady poczynione z majątku wspólnego na jego majątek osobisty, z wyjątkiem wydatków i nakładów koniecznych na przedmioty majątkowe przynoszące dochód. Może żądać zwrotu wydatków i nakładów, które poczynił ze swojego majątku osobistego na majątek wspólny. Nie można żądać zwrotu wydatków i nakładów zużytych w celu zaspokojenia potrzeb rodziny, chyba że zwiększyły wartość majątku w chwili ustania wspólności (§ 1). Zwrotu dokonuje się przy podziale majątku wspólnego, jednakże sąd może nakazać wcześniejszy zwrot, jeżeli wymaga tego dobro rodziny (§ 2). Zastosowanie cytowanego przepisu wymaga zatem wykazania, że jeden z małżonków w trakcie trwania wspólności majątkowej poczynił nakłady z majątku odrębnego na majątek wspólny lub odwrotnie albo też dług jednego tylko z małżonków został spłacony z majątku wspólnego.

Z drugiej strony, w postępowaniu o podział majątku wspólnego, poza rozliczeniem nakładów i wydatków poczynionych z majątku odrębnego na majątek wspólny i z majątku wspólnego na majątek odrębny w czasie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej następuje także rozliczenie nakładów i wydatków dokonanych przez każdego z byłych małżonków w okresie od ustania wspólności do chwili podziału majątku wspólnego. Sąd w postępowaniu działowym dokonuje więc m.in. rozliczeń z tytułu długów obciążających majątek wspólny i spłaconych w okresie między ustaniem wspólności a dokonaniem podziału majątku dorobkowego (postanowienie SN z dnia 9.09.1976 r., III CRN 83/76, OSPiKA 1977/9/157 i uchwała SN z dnia 19.12.1977 r. III CZP 85/77 OSNCP 1978/5/90). Jednocześnie wskazać trzeba do żądań z okresu po ustaniu wspólności, nie ma już zastosowania art. 45 k.r.o., który reguluje zwrot nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny małżonków, a zatem zwrot nakładów czynionych w trakcie trwania wspólności majątkowej. Do rozliczeń między małżonkami z tytułu wydatków i nakładów dokonanych przez jedno z nich w czasie od chwili ustania wspólności do chwili podziału majątku wspólnego – zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 42 k.r.o. – zastosowanie znajdują przepisy kodeksu cywilnego o współwłasności w częściach ułamkowych, w tym przede wszystkim art. 207 zd. 2 k.c. Rozliczenie z tego tytułu następuje co prawda w postępowaniu o podział majątku wspólnego, jednakże procesową podstawę tego rozliczenia stanowią przepisy art. 686 k.p.c. w zw. z art. 567 § 3 k.p.c., a nie art. 567 § 1 k.p.c.

W myśl art. 33 k.r.o. do majątku osobistego każdego z małżonków należą m.in.: przedmioty majątkowe nabyte przez dziedziczenie, zapis lub darowiznę, chyba że spadkodawca lub darczyńca inaczej postanowił (pkt 2) oraz przedmioty majątkowe nabyte w zamian za składniki majątku osobistego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej – tzw. surogacja (pkt 10). Surogacja polega na tym, że ze środków uzyskanych w zamian za przedmioty wchodzące pierwotnie w skład określonego majątku nabywane są inne przedmioty, które wchodzą niejako w ich miejsce. Nowo nabyte przedmioty są surogatami tych pierwszych. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 maja 2000 r. (sygn. V CKN 50/00) surogacja to zastąpienie jednego składnika majątku osobistego innym składnikiem. Dla przyjęcia, że ma miejsce surogacja konieczne jest spełnienie dwóch przesłanek: po pierwsze, to samo zdarzenie winno powodować z jednej strony wyjście określonego przedmiotu z majątku osobistego i zarazem powodować nabycie innego przedmiotu majątkowego i po drugie, ten nowy przedmiot musi być nabyty w sensie ekonomicznym kosztem majątku osobistego. Ogólnie przyjmuje się, że surogacja może być wielokrotna, np. kolejnymi surogatami należącymi do majątku osobistego są: kwota pieniężna uzyskana za rzecz należącą do majątku osobistego, rzecz nabyta za tę kwotę, a w razie jej późniejszej zamiany - inna rzecz nabyta w ten sposób lub odszkodowanie za nią. Za kwotę uzyskaną ze sprzedaży rzeczy, do której ma zastosowanie zasada surogacji, małżonek nabywa inną rzecz również jako przedmiot jego majątku osobistego, przy czym do osiągnięcia takiego skutku nie jest konieczne jego oświadczenie w akcie nabycia,

że następuje ono na zasadzie osobistości majątkowej, choć takie oświadczenie jest pożądane z punktu widzenia jasności stosunków prawnych. Nie ma przeszkód ku temu, aby wspomniany małżonek za tak uzyskaną kwotę nabył rzecz na zasadach wspólności ustawowej, jednakże powinno to wynikać ze złożonego przez niego oświadczenia woli, a nie z domniemania takiej woli. (zob. K. Pietrzykowski w Kodeks Rodzinny i opiekuńczy. Komentarz rok wyd. 2015, wydawnictwo C.H. Beck wyd 4). Uchylenie skutku surogacji rzeczowej wolą jednego z małżonków nie oznacza jednak, że małżonek taki nie może żądać zwrotu środków wyłożonych z jego majątku osobistego. Małżonek ten uzyskuje bowiem jednocześnie w momencie uchylenia surogacji rzeczowej roszczenie o zwrot wydatków i nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny (art. 45 k.r.o.). Roszczenie to może być dochodzone po ustaniu wspólności majątkowej i to bez względu na to, czy małżonek zastrzegł sobie zwrot wyłożonych z majątku osobistego środków, czy też tego nie uczynił.

Za nakład z majątku odrębnego uczestnika na majątek wspólny Sąd uznał sumę pieniężną w wysokości 262.000 zł, odpowiadającą wartości darowizny uczynionej przez B. i C. K. oraz E. i L. G. (1) na rzecz P. K. (1), pomniejszonej o kwotę 18.000 zł, która została zwrócona dziadkom uczestnika z majątku wspólnego M. K. i P. K. (1). Kwota ta została przeznaczona na zakup lokalu mieszkalnego nr (...) położonego we W. przy ul. (...) oraz udziału w prawie własności lokalu niemieszkalnego położonego we W. przy ul. (...).

Jak już uprzednio wyjaśniono, nabycie lokalu mieszkalnego i udziału w prawie własności lokalu niemieszkalnego nastąpiło ze środków pochodzących z majątku osobistego uczestnika postępowania. Darowizny z dnia 19 sierpnia 2009 r. i 14 września 2009 r. zostały bowiem uczynione wyłącznie na jego rzecz. Jedynie P. K. (1) został wskazany w przedmiotowych umowach jako obdarowany. Ponadto z zeznań B. i C. K. oraz E. i L. G. (1) (darczyńców) wynika, że ich wolą było przekazanie uczestnikowi darowizny do jego majątku osobistego.

Mając na względzie, że zgodnie z ustaleniami poczynionymi w rozpoznawanej sprawie nabycie lokalu mieszkalnego położonego we W. przy ul. (...) i udziału w prawie własności lokalu niemieszkalnego położonego we W. przy ul. (...) nastąpiło do majątku wspólnego M. K. i P. K. (1), uiszczenie ceny przez uczestnika za wskazane składniki majątku należało rozpatrywać w kontekście art. 45 k.r.o. Zapłata należności ze środków pochodzących z darowizny uczynionej wyłącznie na rzecz P. K. (3) stanowiła bowiem nakład z jego majątku osobistego na wspólny majątek małżonków.

W toku postępowania poza sporem pozostawała okoliczność uiszczenia całej ceny za mieszkanie oraz udział w prawie własności garażu wielostanowiskowego w łącznej wysokości 280.000 zł ze środków pochodzących z darowizny uczynionej przez rodziców i dziadków uczestnika. Również ze środków pochodzących z majątku osobistego zostały sfinansowane wykonanie prac wykończeniowych w lokalu – to jest doprowadzenie do standardu mieszkalnego z tzw. standardu deweloperskiego. Zostały na ten cel przeznaczone przede wszystkim środki pochodzące ze zwrotu części ceny (z uwagi na mniejszy, niż zakładano metraż lokalu) oraz ze środków pieniężnych przez L. G. (1) bądź to w postaci kwot przekazywanych bezpośrednio uczestnikowi lub poprzez zakupywanie materiałów wykończeniowych.

P. K. (1) kwestionował jednak fakt dokonania przez strony postępowania częściowego zwrotu kwoty uzyskanej od E. i L. G. (1).

Wysokość nakładów faktycznie poniesionych przez P. K. (1) z majątku osobistego na majątek wspólny małżonków Sąd ustalił w oparciu o zeznania świadków: K. W., Z. W. i P. L., a także na podstawie twierdzeń wnioskodawczyni, jak również na podstawie przesłuchania uczestnika i analizy wydatków małżonków w latach 2010-2013. Sąd oceniając zeznania K. W. i Z. W. uwzględnił, iż świadkowie byli spokrewnieni z wnioskodawczynią, jednakże okoliczność ta nie wpłynęła na ogólną pozytywną ocenę wiarygodności złożonych zeznań, albowiem ich treść układa się w logiczną całość i znalazła potwierdzenie w pozostałym materiale zgromadzonym w sprawie. Na uwagę zasługuje również fakt, iż świadek P. L. jest osobą niezainteresowaną w rozstrzygnięciu niniejszej sprawy. Z tego względu nie miała powodu, aby składać nieprawdziwe zeznania niekorzystne dla uczestnika, narażając się tym samym na odpowiedzialność karną. Zarówno świadkowie, jak i wnioskodawczyni w sposób naturalny, spontaniczny i wyczerpujący składali swoje zeznania, wyjaśnienia oraz odpowiadali na pytania Sądu. Sąd ustalił, że M. K. i P. K. (1) w okresie od kwietnia 2010 r. do listopada 2012 r. zwrócili E. i L. G. (1) łączną kwotę 18.000 zł. Należność ta stanowiła sumę miesięcznych rat w

kwocie 600 zł wnoszonych we wskazanym wyżej okresie, z wyłączeniem raty przypadającej corocznie w miesiącu, w którym strony wraz z synem udawały się na wakacje. Okoliczność dokonywania spłat przez M. K. i P. K. (1) na rzecz dziadków uczestnika została potwierdzona przez wieloletnią współpracownicę wnioskodawczyni – P. L..

Wiarygodność twierdzeń przedstawionych przez wyżej wymienione osoby znajduje dodatkowe oparcie w wynikach analizy historii rachunków bankowych wnioskodawczyni i uczestnika postępowania. Na jej podstawie Sąd ustalił, że miesięczne wynagrodzenie netto uzyskiwane przez M. K. i P. K. (1) wynosiło łącznie ok. 3.000-3.400 zł. Strony zgodnie przyznały, że wydatki na codzienne zakupy dla całej rodziny kształtowały się w granicach 1.400-1.500 zł miesięcznie. W okresie od kwietnia 2010 r. do listopada 2012 r. (tj. w okresie, w którym wnioskodawczyni i uczestnik dokonywali spłaty na rzecz E. i L. G. (2)) czynsz za korzystanie z lokalu mieszkalnego oraz miejsca parkingowego w garażu wielostanowiskowym wynosił 300-360 zł. Opłata za korzystanie z usług publicznego przedszkola zmieniała się we wskazanym okresie (w zależności od frekwencji dziecka), wynosząc 100-350 zł miesięcznie. Pozostałe wydatki wnioskodawczyni i uczestnika (za zużycie energii elektrycznej, dostarczenie internetu i usług telewizyjnych, rachunku za telefon) wynosiły łącznie około 290 zł. Sumując wymienione wyżej wydatki nawet w maksymalnej ich wysokości, tj. łącznie ok. 2.400 zł, oczywistym jest, że przy łącznych dochodach w dolnej granicy 3.000 zł wnioskodawczyni i uczestnik postępowania byli w stanie zwracać dziadkom P. K. (1) część darowanych przez nich uprzednio pieniędzy w ratach miesięcznych wynoszących 600 zł, spłacając jednocześnie raty wynikające z zakupu wyposażenia mieszkania. Za powyższym przemawia dodatkowo fakt, iż wnioskodawczyni i uczestnik nie zgromadzili żadnych oszczędności, a przed otrzymaniem wypłaty posiadali jedynie niewielkie środki na należących do nich rachunkach bankowych. Jeżeli zatem nie uiszczaliby rat na rzecz dziadków P. K. (1), byłoby w stanie co miesiąc gromadzić oszczędności w wysokości około 600 zł lub móc przeznaczyć większą niż 1.500 zł kwotę na codzienne wydatki – tymczasem wnioskodawczyni i uczestnik zgodnie podali, iż ustalany wspólnie limit dziennych zakupów na zaspokojenie bieżących potrzeb rodziny nie przekraczał kwoty 50 zł, zaś szczegółowa analiza stałych wydatków stron wskazuje, że poziom wydatków na żywienie, środki czystości, koszty transportu, leki, odzież i podobne mógłby wynosić do 70 zł dziennie (2.100 zł miesięcznie), tymczasem strony zgodnie wskazały, że ich wydatki nie będące stałymi opłatami (do tej kategorii została również zaliczona spłata kredytów konsumpcyjnych) nie przekraczały kwoty 1.500 zł. Uczestnik nie wskazał, w jaki sposób była dysponowana kwota około 600 zł miesięcznie, która nie była przeznaczana ani na opłaty ani na codzienne zakupy, co budzi wątpliwości w zgodzie opisanej przez strony sytuacji starannego wspólnego planowania rodzinnego budżetu i stałego poczucia niedoboru środków finansowych. Zeznania stron mają szczególne znaczenie wobec ich szczegółowości i zgodności: wnioskodawczyni i uczestnik starannie wspólnie planowali miesięczne wydatki, dokładnie ustalając poziom dopuszczalnych wydatków, toteż nie jest możliwym, że stale pomijali w swoich kalkulacjach kwotę około 600 zł, a z kolei fakt uwzględniania w comiesięcznym budżecie rodzinnym kwoty znacząco mniejszej od sumy otrzymywanych wynagrodzeń wskazuje na celowe przeznaczanie „brakującej” kwoty na inny cel.

W świetle powyższej oceny dowodów zeznania L. G. (1) i wyjaśnienia P. K. (1), w których zaprzeczyli dokonaniu przez strony postępowania spłaty części należności na rzecz darczyńców jawią się jako niewiarygodne. Zarówno świadek, jak i uczestnik postępowania stwierdzili, że wynagrodzenie uzyskiwane przez M. K. i P. K. (1) nie pozwalało im na zwrot części kwoty darowanej przez dziadków uczestnika. Twierdzenia te stoją w sprzeczności z wiarygodnym materiałem dowodowym w postaci zeznań świadków K. W., Z. W. i P. L., relacją wnioskodawczyni, a nade wszystko z wnioskami poczynionymi na podstawie analizy historii rachunków bankowych M. K. i P. K. (1). Jak już bowiem wyżej wyjaśniono, porównanie wysokości dochodów uzyskiwanych przez wnioskodawczynię i uczestnika z ponoszonymi przez nich wydatkami pozwoliło na stwierdzenie, iż ich sytuacja majątkowa pozwalała na spłatę miesięcznych rat w wysokości 600 zł na rzecz E. i L. G. (1).

Sąd ustalający charakter czynności między uczestnikami a L. G. (1) ocenił, iż na skutek faktycznego zwrotu części przekazanych środków w tym zakresie doszło do przekształcenia umowy darowizny w umowę pożyczki.

Zgodnie z art. 720 § 2 k.c. umowa pożyczki, której wartość przenosi pięćset złotych, powinna być stwierdzona pismem. W związku z ustaloną kwotą pożyczki w wysokości 18.000 zł znajduje zastosowanie art. 74 § 1 k.c., w myśl którego zastrzeżenie formy pisemnej bez rygору nieważności ma ten skutek, że w razie niezachowania zastrzeżonej formy nie jest w sporze dopuszczalny dowód ze świadków ani dowód z przesłuchania stron na fakt dokonania czynności.

Przepisu tego nie stosuje się, gdy zachowanie formy pisemnej jest zastrzeżone jedynie dla wywołania określonych skutków czynności prawnej. Jednocześnie w myśl § 2 art. 74 k.c. jednakże mimo niezachowania formy pisemnej przewidzianej dla celów dowodowych, dowód ze świadków lub dowód z przesłuchania stron jest dopuszczalny, jeżeli obie strony wyrażą na to zgodę, jeżeli żąda tego konsument w sporze z przedsiębiorcą albo jeżeli fakt dokonania czynności prawnej będzie uprawdopodobniony za pomocą pisma. Sąd Rejonowy, przeprowadzając dowód z zeznań świadków, nie zapytał, czy strony wyrażają na to zgodę. Należy jednak zauważyć, że wyrażenie zgody może nastąpić w dowolnej formie, a nawet per facta concludentia, jako że obie strony na swe twierdzenia powoływały świadków. (uchwała SN z dnia 20 listopada 1981 r., sygn. III CZP 40/81)

Reasumując wskazać należy, iż środki wniesione na poczet ceny nabycia własności lokalu mieszkalnego położonego we W. przy ul. (...) oraz udziału w prawie własności garażu wielostanowiskowego położonego we W. przy ul. (...) stanowiły majątek osobisty uczestnika. Nakłady poczynione przez niego z majątku osobistego na majątek wspólny małżonków zostały jednak pomniejszone o sumę uiszczanych co miesiąc przez strony postępowania wpłat w wysokości 600 zł w okresie od kwietnia 2010 r. do listopada 2012 r. (z pominięciem w każdym roku jednej raty) na rzecz E. i L. G. (1). W tym zakresie nakład poczyniony początkowo przez uczestnika z majątku osobistego na majątek wspólny małżonków został niejako zastąpiony przez nakład uczyniony z majątku wspólnego. Można też ocenić, że na skutek umówionej spłaty kwota 18.000 zł, mimo treści deklaracji podatkowych i zeznań stron tej umowy była faktycznie umową pożyczki, zaciągniętej i spłaconej wspólnie przez byłych małżonków, w związku z tym kwoty tej nie można ocenić jako nakładu z majątku osobistego uczestnika.

W konsekwencji Sąd jako nakład P. K. (1) z majątku osobistego na majątek wspólny uznał kwotę 262.000 zł, stanowiącą różnicę między nakładem pierwotnie poczynionym przez uczestnika w wysokości 280.000 zł a spłatą z majątku wspólnego stron postępowania części należności w łącznej wysokości 18.000 zł, uzyskanej przez P. K. (1) od E. i L. G. (1) na mocy uczynionej przez nich darowizny.

Przy rozliczaniu w postępowaniu działowym poczynionych nakładów z majątku odrębnego na majątek wspólny należy ustalić stosunek ułamkowy tych nakładów do wartości rynkowej nabytego lokalu z chwili jego nabycia, a następnie odnieść do wartości z daty podziału. (uchwała SN z dnia 17.04.1989 r., III CZP 31/89, publ. LEX nr 146220, uchwała SN z dnia 05.10.1990 r., III CZP 55/90, publ. OSNC 1991/4/48). Działania takie pozwala na rozliczenie dokonanego nakładu z zachowaniem proporcji wzrostu wartości nakładu do wzrostu wartości nabytej rzeczy. W sytuacji zatem, gdy między datą nabycia rzeczy i chwilą orzekania o zwrocie nakładu zmieniła się wartość rzeczy, a nakład był poczyniony w postaci kwoty pieniężnej, roszczenie o zwrot obejmuje wartość, która powstała wskutek tego nakładu, a nie zwrot wpłaconej sumy pieniężnej. Mając jednak na względzie, że zgodnie ze stanowiskiem stron aktualna wartość wskazanych wyżej składników majątkowych nie uległa zmianie w stosunku do ceny ich nabycia, wystarczającym okazało się poprzestanie na ustaleniu wysokości nakładu faktycznie poniesionego przez uczestnika.

Z przywołanych wyżej powodów Sąd orzekł jak w pkt V sentencji postanowienia.

odnośnie rozstrzygnięcia w punkcie VI

Uznając, że P. K. (1) poczynił nakład na stanowiący współwłasność uczestników postępowania lokal położony we W. przy ul. (...) oraz udział w prawie własności lokalu niemieszkalnego położonego we W. przy ul. (...) w łącznej kwocie 262.000 zł, Sąd zasądził od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika – z uwagi na uprzednie ustalenie równych udziałów byłych małżonków w majątku wspólnym – połowę tej kwoty, to jest 131.000 zł, określając termin płatności na 1 rok od uprawomocnienia się orzeczenia.

odnośnie rozstrzygnięcia w punkcie VII

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 1 k.p.c. przyjmując, iż uczestnicy postępowania są w równym stopniu zainteresowani wynikiem sprawy o podział ich majątku wspólnego, co uzasadnia obciążenie w równych częściach kosztami postępowania. Sąd przyjął zatem, że uczestnicy ponoszą koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie. Wprawdzie w postępowaniu niniejszym interesy wnioskodawczyni i uczestnika były

sprzeczne, niemniej ostateczny wynik postępowania jest taki, że ani wnioskodawczyni ani uczestnika nie można uznać za stronę wygrywającą. Nie uwzględniono bowiem w pełni ani żądania wnioskodawczyni, ani uczestnika.

Nie ma więc podstaw do zastosowania art. 520 § 2 i 3 k.p.c. Dlatego też orzeczono jak w punkcie VII sentencji postanowienia.

odnośnie rozstrzygnięcia w punkcie VIII

Zgodnie z art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1025) opłatę stałą w kwocie 1.000 zł pobiera się od wniosku o podział majątku wspólnego po ustaniu małżeńskiej wspólności majątkowej. Z uwagi na zwolnienie wnioskodawczyni od kosztów sądowych wskazana wyżej opłata nie została uiszczona.

Orzekając o kosztach postępowania, Sąd zastosował zasadę ich rozdziału wedle zasady wynikającej z art. 520 § 1 k.p.c. Z uwagi na równomierne obciążenie stron kosztami postępowania należało przyjąć, iż P. K. (1) obowiązany jest do uiszczenia połowy opłaty od wniosku, wynoszącej 500 zł. Mając na względzie, że wnioskodawczyni nie uiszczała opłaty od wniosku, wymienioną wyżej kwotę należało zasądzić bezpośrednio na rzecz Skarbu Państwa.